

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๘.๔/ 1369

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอภัยวงศ์ กทม.๑๐๒๐๐

25 กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับ “เด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติ”

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/๑๒๓๗ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานความเห็นฯ เกี่ยวกับเด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่แจ้งว่า สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอเรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับ “เด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติ” เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณา และรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย เป็นเจ้าของเรื่อง รับไปพิจารณาร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำความเห็น ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการฯ แล้วรายงานให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป นั้น

กระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการกรณีดังกล่าวข้างต้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายโกสิน พลกุล)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักกิจการความมั่นคงภายใน

โทร/โทรสาร ๐-๒๒๒๓-๖๗๔๐

รายงานความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการ
กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับ “เด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติ”

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้ความเห็น และข้อเสนอแนะ ต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง เด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติ ดังนี้

๑. รัฐควรกำหนดนโยบายและมาตรการในการแก้ไขและป้องกันปัญหาเด็กเร่ร่อนที่ไร้หลักฐานแสดงตนว่าเป็น “คนไทย” โดยถือเป็นภารกิจสำคัญและเร่งด่วน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องและเป็นรูปแบบเดียวกัน

๒. รัฐควรจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สภาความมั่นคงแห่งชาติ และองค์กรภาคเอกชน เป็นต้น เพื่อดำเนินการตามนโยบายในการแก้ไขและป้องกันปัญหาเด็กเร่ร่อน โดยมีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

๒.๑ ดำรวจตัวเลขเด็กเร่ร่อนที่แท้จริงทั่วประเทศ เพื่อรวบรวมข้อมูลและขึ้นทะเบียนบุคคล นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นวาระแห่งชาติ ในการให้สัญชาติ หรือจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนแสดงสถานะแยกประเภทบุคคลเป็นการเฉพาะ

๒.๒ ปรับปรุงระเบียบและมาตรการ เกี่ยวกับเด็กแรกเกิด และการคุ้มครองเด็กที่ถูกทอดทิ้ง และการอุปการะเป็นผู้ปกครองหรือบิดามารดาบุญธรรม เพื่อให้โรงพยาบาล สถานพยาบาล สถานสงเคราะห์ต่างๆ และสถานตำรวจ ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และมีระเบียบแบบแผนเดียวกัน

๒.๓ พิจารณหาแนวทางในการสนับสนุนให้เด็กเร่ร่อนได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อลดปัญหาทางสังคมและสร้างความมั่นคงแก่ชาติ

๓. จัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลางเกี่ยวกับเด็กเร่ร่อน เพื่อประโยชน์ในการประสานความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กเร่ร่อน โดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๔. รัฐควรจัดทำโครงการเพื่อการฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ ผู้ที่เกี่ยวข้องของภาครัฐและเอกชนให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเด็กและการให้สัญชาติ

๕. รัฐควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำหลักฐานการเกิด การลงทะเบียนเด็กในทะเบียนบ้าน รณรงค์สร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อการเลี้ยงดูเด็กเป็นการป้องกันปัญหาสังคมและประเทศชาติในอนาคต

๑. ความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการ

กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ประชุมเพื่อร่วมพิจารณาและจัดทำความเห็นเกี่ยวกับเด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ มีข้อพิจารณาร่วมกันว่า ในหลักการเห็นด้วยกับความเห็น และข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการแก้ไขปัญหาคะเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติ ทั้ง 5 ประเด็นข้างต้น

อย่างไรก็ดี ข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคล ซึ่งคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ เห็นชอบให้ดำเนินการเพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดสถานะแก่บุคคลไร้สถานะที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยทุกกลุ่ม ซึ่งหากดำเนินการตามแนวทางที่ยุทธศาสตร์กำหนดไว้จะแก้ไขปัญหาครอบคลุมข้อเสนอแนะฯ ในประเด็น ๑-๕ เกือบทั้งหมด ในการนี้ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ที่เข้าร่วมประชุมได้เสนอความเห็น ผลการดำเนินการของแต่ละส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบความเห็นฯ ในแต่ละประเด็น สรุปได้ดังนี้

๑. เห็นด้วยกรณีที่รัฐควรกำหนดนโยบายและมาตรการในการแก้ไขและป้องกันปัญหาคะเร่ร่อนที่ไร้หลักฐานแสดงตนเป็น “คนไทย” เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้มีแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องและเป็นรูปแบบเดียวกัน ซึ่งในการดำเนินการตามประเด็นดังกล่าว มีความเห็นและแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ ได้เห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดสถานะแก่บุคคลไร้สัญชาติทุกกลุ่ม ซึ่งเด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติจะอยู่ในกลุ่มบุคคลที่ไร้รากเหง้า โดยยุทธศาสตร์ได้กำหนดแนวทางและมาตรการเร่งด่วนในการให้สถานะฯ รวม ๓ มาตรการ คือ

(๑) ดำเนินการสำรวจและจัดทำทะเบียนบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนราษฎรของทางราชการ

(๒) การให้สถานะแก่บุคคลที่ขาดบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง

(๓) การให้สิทธิขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมแก่บุคคลที่ได้รับการสำรวจตามมาตรการ

ในข้อ (๑)

ซึ่งถ้าหากมีการดำเนินการตามกระบวนการยุทธศาสตร์ดังกล่าวแล้ว จะสามารถแก้ไขปัญหาในประเด็นดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม และชัดเจนยิ่งขึ้น

๑.๒ กระทรวงมหาดไทย พิจารณาดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขระเบียบเกี่ยวกับการลงรายการสัญชาติไทยให้กับเด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติ ในส่วนที่อาศัยอยู่ดั้งเดิม แต่ตรวจสอบจากทางราชการ ทั้งนี้เพื่อลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ นำไปสู่การพิจารณาได้อย่างชัดเจน มีประสิทธิภาพ และรวดเร็วยิ่งขึ้น

๑.๓ กระทรวงการพัฒนาสังคม.....

๑.๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณากำหนดนโยบายและมาตรการในการแก้ไขและป้องกันปัญหาเด็กเร่ร่อนที่ไร้หลักฐาน ประกอบด้วย ๓ มาตรการ ดังนี้

(๑) การป้องกันปัญหา โดยการทำงานเชิงรุกกับครอบครัว ชุมชน สร้างความเข้าใจ และขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการตรวจตราดูแลเด็กและเยาวชนที่เสี่ยงต่อการเร่ร่อน รวมทั้งการดำเนินการทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.๒๕๔๖ โดยมุ่งเน้นให้ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่และคุ้มครองให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็ก

(๒) การแก้ไขปัญหา โดยได้กำหนดแนวทางการดำเนินการ ประกอบด้วย

(๒.๑) การคุ้มครองเด็ก โดยการจัดที่พักอาศัยให้อยู่ชั่วคราว (โครงการบ้านเปิด) และการให้การดูแลในสถานสงเคราะห์ที่ที่พักอาศัยอยู่ประจำแก่เด็กที่ไม่มีครอบครัว

(๒.๒) การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเร่ร่อน โดยการจัดทำโครงการนำเด็กคืนสู่ครอบครัว ผูกและหาอาชีพที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนที่ไม่มีครอบครัว

(๒.๓) จัดทำโครงการสร้างสายใยรักพิทักษ์เด็ก เพื่อให้เด็กรู้จักวางแผนการดำเนินชีวิตและสามารถกลับสู่สังคมได้อย่างเด็กทั่วไป

(๒.๔) การจัดชุดปฏิบัติการเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน โดยการสำรวจและจัดทำแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหา

(๓) การดำเนินการร่วมกับเครือข่ายองค์กรเพื่อเด็กเร่ร่อน ในลักษณะเครือข่ายทางสังคม โดยมีองค์กรเครือข่ายเพื่อเด็กเร่ร่อน ประกอบด้วย องค์การภาครัฐและเอกชน จำนวน ๑๕ องค์กร ร่วมกันวางแผนจัดทำกิจกรรมดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนอย่างเป็นรูปธรรม

๒. เห็นด้วยที่รัฐควรจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ ประกอบด้วยตัวแทนหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามนโยบายในการแก้ไขและป้องกันปัญหาเด็กเร่ร่อน โดยมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงาน แต่เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๘ ซึ่งได้กำหนดให้มีคณะทำงานเฉพาะกิจ ที่ประกอบหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนต่างๆ เพื่อดำเนินการให้สถานะบุคคลตามกรอบแนวทางยุทธศาสตร์ในมาตรการเร่งด่วน และมาตรการระยะยาว ซึ่งจะครอบคลุมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มบุคคลที่ไร้รากเหง้า อันหมายถึงความรวมถึงกลุ่มเด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติด้วย จึงคาดว่าจะสามารถประสานการทำงานที่เป็นแนวทางเดียวกันกับคณะกรรมการเฉพาะกิจ ที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้ข้อเสนอแนะ นอกจากนั้น ยังมีมาตรการเสริมของหน่วยงานต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ ๒ ดังนี้

๒.๑ กระทรวงมหาดไทย พิจารณาดำเนินการจัดทำโครงการสำรวจและจัดทำทะเบียนบุคคลที่ไม่มีชื่อในระบบทะเบียนราษฎร เพื่อจำแนกประเภท พร้อมจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไร้สัญชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยทุกคน ซึ่งจะเป็นการสำรวจตัวเลขเด็กเร่ร่อนทั่วประเทศได้อย่างถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้นด้วย

๒.๒ กระทรวงการพัฒนาสังคม.....

๒.๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการปรับปรุงระเบียบและมาตรการเกี่ยวกับเด็กแรกเกิด และการคุ้มครองเด็กที่ถูกทอดทิ้ง และการอุปการะเป็นผู้ปกครอง หรือบิดา มารดาบุญธรรม เพื่อให้โรงพยาบาล สถานพยาบาล สถานสงเคราะห์ต่างๆ และสถานี่ตำรวจ ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีแบบแผนเดียวกัน

๒.๓ แนวทางในการสนับสนุนให้เด็กเร่ร่อนได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อลดปัญหาทางสังคมและสร้างความมั่นคงของชาติ ประกอบด้วย

(๑) มีหลักฐานการเกิดในประเทศไทย โดย กระทรวงมหาดไทย พิจารณาปรับปรุงและแก้ไขระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร เพื่อให้การออกเอกสารเกี่ยวกับหลักฐานการเกิดทั้งในส่วนของเด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติซึ่งเป็นคนดั้งเดิม และเด็กเร่ร่อนไร้สัญชาติที่อพยพเข้ามา เป็นไปอย่างชัดเจนนำไปสู่การลงรายการสัญชาติไทย หรือกำหนดสถานะอื่นๆอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งกำหนดเลขประจำตัวบุคคล ๑๓ หลัก เพื่อให้กระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิขั้นพื้นฐาน ได้มีตัวเลขที่จะกำหนดเป้าหมายในการให้บริการได้ครอบคลุมมากขึ้น สำหรับส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงสาธารณสุข ได้แจ้งให้โรงพยาบาล หรือสถานพยาบาล ถือปฏิบัติในการออกหลักฐานการเกิดให้กับเด็กทุกคนตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร โดยเคร่งครัดอยู่แล้ว สำหรับคนที่ไม่ได้เกิดในโรงพยาบาล หรือสถานพยาบาล จะได้ดำเนินการกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมต่อไป

(๒) ได้รับการบริการด้านสาธารณสุขในประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข ได้ให้บริการแก่บุคคลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยทุกกลุ่ม รวมทั้งคนต่างด้าวหรือไม่มีสัญชาติไทยในภาพรวมโดยมนุษยธรรมอยู่แล้ว ถ้าหากจะให้บริการสำหรับกลุ่มเด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติโดยเฉพาะ คงจะต้องมีการพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางให้ชัดเจนต่อไป

(๓) ได้รับการบริการด้านการศึกษาในประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการ ได้พิจารณาปรับปรุงแนวทางและหลักเกณฑ์การดำเนินงานจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย ดังนี้

(๓.๑) การขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย ที่เดิมเคยจำกัดไว้บางกลุ่ม บางระดับการศึกษา เป็นการเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา ทั้งการรับเข้าเรียน ลงทะเบียนนักเรียน นักศึกษา และการออกหลักฐานทางการศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาแต่ละระดับ

(๓.๒) การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้แก่กลุ่มบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในอัตราเดียวกันกับค่าใช้จ่ายรายหัวที่จัดสรรให้แก่เด็กไทย

(๓.๓) ประสานกับกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้จัดทำข้อมูล (เลขประจำตัว ๑๓ หลัก) เกี่ยวกับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เพื่อประโยชน์ต่อการจำแนกสถานะ รวมทั้ง

อนุญาตและอำนวยความสะดวก.....

อนุญาตและอำนวยความสะดวกให้เด็กและเยาวชนที่มีข้อกำหนด ระเบียบปฏิบัติ หรือมีกฎหมายควบคุมเฉพาะให้ จำกัดพื้นที่อยู่อาศัย สามารถเดินทางไปศึกษาได้เป็นระยะเวลาตามหลักสูตรการศึกษาระดับนั้น โดยไม่ต้องขอ อนุญาตเป็นครั้งคราว ยกเว้นผู้หนีภัยจากการสู้รบและบุคคลในความห่วงใย (POC)

(๓.๔) กระทรวงศึกษาธิการ จัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนที่หนีภัย จากการสู้รบ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

(๔) ได้รับสิทธิการทำงานในประเทศไทย ตามความรู้และประสบการณ์ โดย กระทรวงแรงงาน กำลังพิจารณาปรับปรุงและแก้ไขการมีสิทธิในการทำงานในประเทศไทย เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์แรงงาน ในปัจจุบัน สำหรับบุคคลต่างด้าว หรือบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ได้มีโอกาสในการทำงานมากขึ้นกว่าเดิม จากที่ สามารถทำงานได้ตามกฎหมาย พระราชบัญญัติแรงงานคนต่างด้าว เพียงเท่าที่รัฐมนตรีกำหนด ๒๖ อาชีพ เท่านั้น

๓. เห็นด้วยที่จะมอบให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลาง เกี่ยวกับเด็กเร่ร่อน เพื่อประโยชน์ในการประสานความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กเร่ร่อน ทั้งนี้เนื่อง จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจที่จะต้องมีการสำรวจข้อมูล เด็กเร่ร่อน จำนวน ๒ ปี /ครั้ง เพื่อนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีทราบ โดยให้ประสานกับกระทรวงมหาดไทยในการ สำรวจและเก็บข้อมูลดังกล่าว

๔. เห็นด้วยที่รัฐควรจัดทำโครงการเพื่อฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของภาครัฐและเอกชนให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเด็กและการให้สัญชาติ โดยเห็นควรมอบ หมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ เรื่องสิทธิเด็ก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดย สำนักงานส่งเสริม สวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ พิจารณาดำเนินการประสานงานกับ เครือข่ายองค์กรเพื่อเด็กเร่ร่อน ในการร่วมกันอบรมเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเด็ก

๔.๒ เรื่องการให้สัญชาติ กระทรวงมหาดไทย โดย กรมการปกครอง พิจารณาจัดทำโครงการอบรม ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในการให้สัญชาติกับบุคคลที่ไร้ สัญชาติ ซึ่งจะครอบคลุมกลุ่มเด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติด้วย รวมทั้งเตรียมการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การจัดการ ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ โดยเร่งด่วนต่อไป

๕. เห็นด้วยที่รัฐควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำฐานการ เกิด การลงทะเบียนเด็กในทะเบียนบ้าน รณรงค์สร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อการป้องกัน ปัญหาสังคมและประเทศชาติในอนาคต โดยพิจารณามอบหมายหน่วยงานต่างๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

(๕.๑) เรื่องการจัดทำฐาน.....

(๕.๑) เรื่องการจัดทำหลักฐานการเกิดและการลงทะเบียนเด็กในทะเบียนบ้าน มอบให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๕.๒) เรื่องการรณรงค์สร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อการป้องกันปัญหาสังคมและประเทศชาติในอนาคต มอบให้กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานเอกชน รวมทั้งเครือข่ายองค์กรต่างๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็กเร่ร่อน พิจารณาดำเนินการ ตามโอกาสอันควรและเหมาะสม

๒. ข้อสรุป

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา หน่วยงานต่างๆ ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับเด็กเร่ร่อน โดยเฉพาะกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับเด็กเร่ร่อนอย่างต่อเนื่อง และสามารถแก้ไขปัญหาดีขึ้นไปได้ในระดับหนึ่ง แต่การแก้ไขปัญหายังมีข้อจำกัด อุปสรรค ในหลายประการ อาทิ ข้อมูลตัวเลขเด็กเร่ร่อน ยังไม่มีการจัดเก็บที่เป็นระบบ และแยกประเภทชัดเจน ว่าเป็นกลุ่มเด็กเร่ร่อนที่เกิดในประเทศไทย แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ไทย หรือมียุทธศาสตร์ไทย แต่ขาดบุคลากรหรือผู้ดูแล หรือเด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติที่เป็นบุตรบุคคลต่างด้าว รวมทั้งยังไม่มีหน่วยงานหลักที่เป็นศูนย์กลางในการประสานการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติอย่างเป็นทางการ ซึ่งในการแก้ไขปัญหานี้หากมีการดำเนินการตามแนวทางยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ รวมทั้งการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ใน ๕ ประเด็นดังกล่าว ก็น่าเชื่อว่าจะสามารถแก้ไขปัญหเด็กเร่ร่อนที่ไร้สัญชาติอย่างเป็นระบบ และลดปัญหาทางสังคมเกี่ยวกับเด็กเร่ร่อน ได้อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจนยิ่งขึ้น
